

Bruselj, 17. maj 2021
(OR. en)

8766/21

JEUN 49
SOC 272
EMPL 202
EDUC 168
SAN 291
SUSTDEV 62
GENDER 29

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	8169/1/21 REV1
Zadeva:	Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o krepitvi upravljanja na več ravneh pri spodbujanju participacije mladih v postopkih odločanja

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o krepitvi upravljanja na več ravneh pri spodbujanju participacije mladih v postopkih odločanja, kot jih je odobril Svet za izobraževanje, mladino, kulturo in šport na zasedanju 17. in 18. maja 2021.

Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta,

o

**krepitvi upravljanja na več ravneh pri spodbujanju participacije mladih v postopkih
odločanja**

SVET IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC, KI SO SE SESTALI V OKVIRU SVETA,

OPOZARJAJO NA NASLEDNJE:

1. V členu 165 Pogodbe o delovanju Evropske unije je določeno, da je cilj ukrepanja Evropske unije spodbujanje participacije mladih v demokratičnem življenju v Evropi.
2. V členu 2 Pogodbe o Evropski uniji je določeno, da Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. V skladu s členom 10(3) ima vsak državljan pravico sodelovati v demokratičnem življenju Unije.
3. V členih 11 in 12 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah je določeno, da ima vsakdo pravico do svobodnega izražanja, mirnega zbiranja in združevanja. V členu 24 pa je določeno, da lahko otroci svobodno izražajo svoje mnenje in da se njihovo mnenje upošteva pri stvareh, ki jih zadevajo, v skladu z njihovo starostjo in zrelostjo.

4. V Resoluciji Sveta o okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine: strategiji Evropske unije za mlade 2019–2027¹ je poudarjen pomen podpiranja družbenega in državljanskega udejstvovanja, njen cilj pa je zagotoviti vsem mladim potrebne vire za udeležbo v družbi. Resolucija priznava tudi participacijo² ter globalno, evropsko, nacionalno, regionalno in lokalno razsežnost³.
5. V agendi Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030⁴ so mladi opredeljeni kot aktivni akterji trajnostnega razvoja; v Svetovnem programu ukrepov za mlade⁵, ki so ga sprejeli Združeni narodi, so pozvali k popolni in učinkoviti participaciji mladih v življenju družbe.
6. V Evropski listini Sveta Evrope o udeležbi mladih v lokalnem in regionalnem življenju⁶ je poudarjeno, da je treba izboljšati dostop mladih do polnega uživanja njihovih pravic in svoboščin, zlasti tistih, ki so povezane s participacijo.
7. V Sklepih Sveta o spodbujanju demokratične ozaveščenosti in demokratičnega udejstvovanja mladih v Evropi⁷ je priznано, da bi bilo treba vsem mladim omogočiti, da smiselno sodelujejo pri odločanju o vseh vprašanjih, ki jih zadevajo. Imajo pravico, da se svobodno izražajo, imajo dostop do informacij in so zaščiteni pred diskriminacijo.

¹ UL C 456, 18.12.2018, str. 1.

² „Priznavajoč, da so vsi mladi vir za družbo, bi morali v vseh politikah in dejavnostih v zvezi z mladimi podpirati pravico mladih do participacije pri pripravi, izvajanju in nadaljnjih ukrepih politik, ki vplivajo nanje, zato bi morali mladim in mladinskim organizacijam omogočiti participacijo, s katero bodo lahko pustili svoj pečat. V tem smislu bi se morale v novih politikah odraziti spremembe zaradi digitalne komunikacije, ki vpliva na demokratično in državljansko participacijo.“

³ „Pomembno je, da se mladinska politika EU izvaja ob upoštevanju navezovanja na regionalno in lokalno raven ter da so dejavnosti namenjene podpori mladinskim politikam na lokalni ravni, s čimer bo zagotovljen trajnosten učinek mladinske politike EU na mlade. Hkrati pa bi bilo treba upoštevati glasove mladih pri obravnavi globalnih vprašanj.“

⁴ https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

⁵ <https://www.un.org/development/desa/youth/world-programme-of-action-for-youth.html>

⁶ 1992, revidirana Evropska listina o udeležbi mladih v lokalnem in regionalnem življenju, 2003 in 2015.

⁷ UL C 415, 1.12.2020, str. 16.

8. V Sklepih Sveta o vlogi mladih pri oblikovanju varne, notranje povezane in ubrane družbe v Evropi⁸ je navedeno, da so mladi inovatorji in nosilci sprememb in da bi bilo zato treba njihov prispevek dejavno podpirati, si zanj prizadevati in ga obravnavati kot ključnega za oblikovanje miroljubne družbe in podpiranje demokratičnega upravljanja.
9. Z Resolucijo Sveta o spodbujanju politične participacije mladih v demokratičnem življenju v Evropi⁹ in Resolucijo Sveta o spodbujanju novih in učinkovitih oblik participacije vseh mladih v demokratičnem življenju v Evropi¹⁰ je bila povečana splošna dimenzija mladih in poudarjen pomen spodbujanja aktivne in odgovorne participacije mladih pri razvoju politik, ki vplivajo na življenje mladih.
10. V raziskavi Flash Eurobarometer o mladih¹¹ iz leta 2019 se je pokazalo, da so mladi zelo dejavni v demokratičnem življenju in da se stopnje participacije povečujejo, saj so bile tri četrtine mladih anketirancev vključene v nekakšno obliko organiziranega gibanja.
11. V študiji o zastopanosti mladih v EU (*The study on the landscape of youth representation in the EU*)¹² je bilo ugotovljeno, da mladinski sektor EU raste in da imajo tradicionalne mladinske strukture, kot so nevladne organizacije in mreže, še naprej ključno vlogo; v njej je opredeljena tudi potreba po bolj raznolikih in prilagodljivih prostorih za sodelovanje.

⁸ UL C 195, 7.6.2018, str. 13.

⁹ UL C 417, 15.12.2015, str. 10.

¹⁰ UL C 169, 9.6.2011, str. 1.

¹¹ Raziskava Flash Eurobarometer 478: Kako do močnejše in enotnejše Evrope? Pogledi mladih, https://data.europa.eu/euodp/fr/data/dataset/S2224_478_ENG.

¹² Študija o okolju zastopanja mladih v EU, 2019, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/57e87ca0-900d-11ea-812f-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>.

PRIZNAVAJO NASLEDNJE:

12. Čeprav je bil dosežen znaten napredek, imajo mladi še vedno manj priložnosti za participacijo, so premalo zastopani v postopkih odločanja in se morajo odzivati na številne izzive, ki so zaradi pandemije COVID-19 še bolj poudarjeni. Najpomembnejši izzivi¹³, ki so se med mladimi v ranljivem položaju še povečali, vključujejo večje tveganje brezposelnosti, prekarnost dela, revščino, izključenost, marginalizacijo, diskriminacijo in neenakost, nezadostne naložbe v razvoj znanj in spretnosti ter vpliv na njihovo duševno zdravje.
13. Vse večja ranljivost mladih je povezana z neenakim dostopom do vključujočega formalnega izobraževanja in usposabljanja, neformalnega in priložnostnega učenja in priložnosti, preveliko zastopanostjo pri nestandardnem delu in nezadostnim dostopom do socialne zaščite, kar ima strukturni učinek na njihovo življenje, emancipacijo in prehod v samostojnost, zlasti z vidika dostopa do stanovanja, pravičnih življenjskih razmer, zdravstvenega varstva in dostojnih delovnih mest.

¹³ Partnerstvo med EU in Svetom Evrope na področju mladih „Za boljše razumevanje vpliva COVID-19 na mladinski sektor“ (*Partnership between the EU and the CoE in the field of youth, „Towards a better understanding of the impact of Covid-19 on the youth sector“*), <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/72351197/Summary+13+Oct+2020.pdf/c8808ff7-25bef7f9-3504-b2a189a64bd0>; Evropski parlament, „COVID-19: poslanci Evropskega parlamenta pozvali k preprečevanju trajne škode za mlade in šport“ (januar 2021) <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20210122IPR96224/covid-19-meps-ask-to-prevent-lasting-damage-on-youth-and-on-sport>; Politični odzivi OECD na koronavirus (COVID-19), „Mladi in COVID-19: odzivanje, okrevanje in odpornost“ (junij 2020), <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/youth-and-covid-19-response-recovery-and-resilience-c40e61c6/>; MOD, zaposlovanje mladih, <https://www.ilo.org/global/topics/youth-employment/lang--en/index.htm>.

14. Mladim je nujno treba zagotoviti kakovostno državljansko vzgojo, ki bo spodbujala demokratične vrednote ter zagotavljala informacije in omogočala medijsko pismenost, da bodo lahko razumeli politične in družbene razmere, prepoznali nevarnosti dezinformacij, polarizacije in propagande ter bili v celoti in svobodno obveščeni, da bodo lahko ustrezno izbirali in se odločali.
15. V novi strateški agendi Evropskega sveta za obdobje 2019–2024¹⁴ in delovnem programu Komisije za leto 2021¹⁵ je priznana vloga mladih pri oblikovanju podnebno nevtralne, zelene, pravične, digitalne in socialne Evrope, spodbujanju trajnostnih vzorcev potrošnje in proizvodnje ter izvajanju agende za trajnostni razvoj do leta 2030 in Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah.
16. Neformalno in priložnostno učenje imata ključno vlogo, na primer pri državljanskih zadevah in participaciji, ter sta vključena v evropsko agendo za mladinsko delo¹⁶, njun cilj pa sta krepitev in razvoj sodelovanja med različnimi akterji, vključenimi v mladinsko delo na več področjih, v skladu z Bonskim procesom in izvajanjem strateškega okvira za razvoj mladinskega dela¹⁷.

¹⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/39914/a-new-strategic-agenda-2019-2024.pdf>

¹⁵ https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key-documents_en

¹⁶ Resolucija o okviru za vzpostavitev evropske agende za mladinsko delo (2020/C415/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:42020Y1201\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:42020Y1201(01))

¹⁷ Tretja evropska konvencija o mladinskem delu, zaključna izjava https://www.eywc2020.eu/downloads/doctrine/WebforumVeranstaltungenWebsiteBundle:Media-file-54/EN_3rd%20EYWC_final%20Declaration.pdf

MENIJO NASLEDNJE:

17. Mladi bistveno prispevajo k nadaljnemu razvoju družbe. Odločitve, ki jih sprejemamo danes, vplivajo na njihovo sedanje in prihodnje življenje. Vprašanja, ki jih zadevajo, so medsektorska in povezana s celotnim političnim programom, zato sta njihovo udejstvovanje in sodelovanje pri iskanju odgovorov na družbene, okoljske, digitalne, gospodarske, kulturne in politične izzive bistvenega pomena za spodbujanje demokratičnega načela zastopanosti. S tem bi morali mladim omogočiti, da prevzamejo odgovornost za lastno življenje, se učijo, sodelujejo pri oblikovanju odpornih, povezanih, vključujočih, podnebno nevtralnih, uspešnih, pravičnih in trajnostnih družb ter prispevajo k okrevanju Evrope v okviru velikih kriznih razmer, kot je pandemija COVID-19, ter k digitalnemu in zelenemu prehodu.
18. Da bi zagotovili učinkovit pristop k upravljanju na več ravneh¹⁸ na področju mladine in zlasti k participaciji mladih, je treba podpreti vzpostavitev in razvoj zastopanosti mladih na vseh ravneh¹⁹, priznati pravico mladih do samoorganiziranja in sodelovanja ter jim omogočiti, da to uresničujejo. Za učinkovito, smiselno in trajnostno sodelovanje mladih v postopkih odločanja sta nujno potrebna priznavanje in podpora mladinskim organizacijam in strukturam, ki zagotavljajo ugodno okolje na vseh ravneh.

¹⁸ Glej opredelitev v prilogi.

¹⁹ Glej opredelitev v prilogi.

19. Strategija Evropske unije za mlade za obdobje 2019–2027²⁰ se nanaša na participacijo mladih v demokratičnem življenju, podpira družbeno in državljansko udejstvovanje, njen cilj pa je vsem mladim zagotoviti potrebna sredstva za udeležbo v družbi, pri čemer je poudarek na uresničevanju vizije in ciljev mladih za Evropo z uporabo instrumentov politike, s strani vseh deležnikov, na ravni EU ter ukrepov na nacionalni, regionalni in lokalni ravni.
20. V enajstih evropskih mladinskih ciljih²¹ je poudarek na viziji mladih za Evropo, hkrati pa so opredeljena medsektorska področja, ki vplivajo na življenje mladih, in navedene prednostne naloge, ki so zanje pomembne, vključno s participacijo mladih v evropskem mladinskem cilju št. 9, imenovanem „Vesolje in participacija za vse“.
21. Participacija mladih se nanaša na uveljavljanje pravic in priložnosti, enak dostop, podporo in odgovornost za sodelovanje in vplivanje na odločitve ter sistematično vključevanje v ukrepe in dejavnosti, ki prispevajo h krepitvi družbe, temelječi na vrednotah EU.
22. Participacija mladih se nanaša tudi na preprečevanje krčenja prostora za civilno družbo, ki pomembno vpliva na postopke odločanja in ustvarja dodatne izzive za mlade, mladinske organizacije in strukture ter mladinske delavce.

²⁰ UL C 456, 18.12.2018, str. 1

²¹ EUYS, Priloga 3, prav tam.

23. Dialog EU z mladimi²² je bil v zadnjih desetih letih ključnega pomena pri spodbujanju participacije mladih na vseh ravneh, in sicer z vključevanjem mladinskih svetov, nacionalnih delovnih skupin in drugih interesnih skupin mladih, hkrati pa je spodbujal strukturni dialog z ustreznimi nosilci odločanja. Deležniki mladinske civilne družbe, zlasti Evropski mladinski forum, mednarodne nevladne mladinske organizacije in nacionalni mladinski sveti, pomembno prispevajo k zastopanosti mladih v postopkih odločanja na ravni EU, med drugim v okviru mladinskih konferenc Evropske unije.
24. Upravljanje mladinske politike se med državami članicami EU razlikuje glede na njihove različne politične, kulturne, zgodovinske, družbene in geografske okoliščine. Imajo različne okvire (npr. pravni okvir za razvoj mladinske politike, vlogo izvoljenih organov/zakonodajnih struktur ali teme, ki jih zajemajo mladinske politike) ter različne modele izvajanja (npr. horizontalno, vertikalno ali medsektorsko usklajevanje, izvedbena pooblastila na različnih ravneh javne uprave)²³.
25. Izražanje v širokem in raznolikem spektru oblik in geografskih okolij je bistven element, na katerem temeljita zastopanost in participacija mladih. Te oblike vključujejo organizacije in neformalne skupine, od urbanega okolja do podeželskih in oddaljenih območij²⁴, strukture mladinskega dela, mladinske svete in mladinske organizacije na vseh ravneh ter mlade posameznike, ki niso del obstoječih struktur ali organizacij.

²² UL C 189, 2.6.2019, str. 1

²³ „Vpogled v upravljanje mladinske politike“ („*Insights into youth policy governance*“), Partnerstvo za mlade, 2018, https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808

²⁴ UL C 193, 9.6.2020, str. 3

POUDARJAJO NASLEDNJE:

26. Bistveno je, da imajo vsi mladi enake možnosti za participacijo, vključenost in udejstvovanje v ustreznih postopkih odločanja na vseh ravneh. Takšna participacija ni pomembna le za kakovost mladinskih politik, temveč tudi za vse druge transverzalne politike, ki vplivajo na mlade. Gre za osebni, socialni, kulturni in intelektualni razvoj mladih in njihov prehod v odraslost²⁵.
27. Participacija mladih ustvarja občutek pripadnosti, državljanstva in solidarnosti, politični procesi so zaradi nje preglednejši in odgovornejši do mladih. Hkrati participacija mladih omogoča njihovo delovanje in jim pomaga razvijati samozavest ter samoiniciativnost in občutek za odgovornost, s čimer jim omogoča, da pridobijo in razvijajo izkušnje in spretnosti, ki so pomembne za njihovo demokratično in poklicno življenje, na področjih, kot so kritično razmišljanje, komunikacija, pogajanja in sposobnost za timsko delo.
28. Vključevanje upravljanja na več ravneh pri spodbujanju participacije mladih v procesih odločanja spodbuja vključujoče in odporne družbe, krepi socialno, državljansko in teritorialno kohezijo ter izboljšuje povezave med politikami na evropski in lokalni ravni s konkretnimi pobudami, kot sta evropska prestolnica mladih in projekt „Europe goes local“ v okviru programa Erasmus+ Mladi v akciji²⁶. Hkrati omogoča mladim delovanje, saj ustvarja priložnosti, da v praksi uporabljajo in izboljšujejo znanja, spretnosti, kompetence in vedenje, ki jih potrebujejo, da bodo lahko v celoti sodelovali v raznolikih družbah in bodo pripravljeni na prihodnje izzive.

²⁵ Zaključna izjava foruma mladih „Lisboa+21“.

²⁶ <https://www.europegoeslocal.eu/about/>

29. Zaradi digitalne preobrazbe naših demokracij²⁷ je treba raziskovati in spodbujati inovativne in alternativne oblike participacije, kot so orodja za digitalno demokracijo, in hkrati prepoznavati izzive, ki jih prinaša udeležba v digitalnem prostoru, in omejen dostop nekaterih mladih do interneta ali digitalnih tehnologij ali pomanjkanje spretnosti in znanja, potrebnih za njihovo uporabo. Zato je treba zagotoviti dostop in prilagojene rešitve za podporo participaciji mladih v demokratičnem življenju z digitalnimi sredstvi in na vključujoč način.
30. Tudi v prihodnje je treba podpirati politike, ki ustvarjajo več priložnosti za mlade in jim omogočajo polno participacijo v družbi. V tem okviru je treba okrepiti vlogo mladinskega dela, neformalnega in priložnostnega učenja ter učinkovitega dialoga z vsemi mladimi v okviru medsektorskega pristopa k področjem, kot so socialna politika, zaposlovanje, izobraževanje, digitalizacija, zdravstveno varstvo, stanovanja, kultura in okolje.
31. Da bi omogočili učinkovito participacijo mladih²⁸ v družbi, je treba obravnavati nekatere ključne vidike, na primer: pregled upravljanja mladinske politike, primerjalno učenje²⁹ o mehanizmi mladinske politike na vseh ravneh, usposabljanje javnih uslužbencev o vprašanjih, povezanih s participacijo mladih, ter opredelitev vloge in odgovornosti mladih pri oblikovanju, razvoju, izvajanju in ocenjevanju politik.

²⁷ Sporočilo Komisije o akcijskem načrtu za evropsko demokracijo,
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0790>

²⁸ „Vpogled v upravljanje mladinske politike“ („*Insights into youth policy governance*“),
Partnerstvo za mlade, 2018,
https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808

²⁹ Glej opredelitev v prilogi.

SE SEZNANJAJO Z:

32. zamislimi in mnenji, ki so jih mladi izmenjali na konferenci EU o mladih marca 2021, na kateri so predstavili več pobud, ki so za nosilce odločanja, mladinske organizacije in mlade same dragocen vir navdiha za dejavnosti, s katerimi naj bi spodbujali demokracijo med mladimi na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni. Te zamisli in mnenja se nanašajo na:

- vzpostavitev mehanizmov na ustreznih ravneh za posvetovanje z mladimi o vprašanih nacionalne, regionalne in lokalne politike;
- organiziranje neformalnega učenja in usposabljanja v zvezi z zagovarjanjem lastnih interesov za mlade, tudi za tiste z manj priložnostmi;
- znižanje volilne starosti in pravic na 16 let, v povezavi z državljansko vzgojo, da bi spodbujali in omogočili aktivno sodelovanje mladih na volitvah;
- opredelitev in spodbujanje uporabe javnih prostorov, ki so na voljo mladim, ter racionalnejše informiranje v zvezi s tem;
- skupno oblikovanje in sprejemanje smernic in oznak kakovosti EU, da bi vsem mladim zagotovili dostop do ustreznih, varnih in vključujočih digitalnih prostorov;
- oblikovanje platform za podporo pobudam, ki temeljijo na načelu „od spodaj navzgor“ in jih vodijo mladi, ter mladinskim organizacijam na lokalni in regionalni ravni;
- razširitev šolskega učnega načrta in diverzifikacijo deležnikov z vključevanjem nevladnih organizacij, da bi z neformalnim izobraževanjem spodbujali razvoj ustvarjalnega mišljenja, aktivnega državljanstva in praks odločanja.

POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE, NAJ V SKLADU Z NAČELOM SUBSIDIARNOSTI IN NA USTREZNIH RAVNEH:

33. okrepijo vlogo mladih z izobraževanjem in usposabljanjem, ciljnim informacijami, povratnimi informacijami, neformalnim in priložnostnim učenjem, mladinskim delom in drugimi praksami, ki prispevajo k informiranemu in kritičnemu sodelovanju v postopkih odločanja na več ravneh;
34. ustrezno spodbujajo in podpirajo vzpostavljanje ali izboljšanje trajnostnih struktur upravljanja na več ravneh, da bi mladim olajšali participacijo v postopkih odločanja in pri določanju agende, ob hkratnem spodbujanju različnih neformalnih participativnih rešitev. Zato je potrebno priznavanje mladinskih organizacij, mladinskih delavcev, mladih strokovnjakov, mladinskih vodij³⁰, šol, učiteljev, trenerjev, vodij usposabljanja in drugih ustreznih deležnikov, ki jim je treba zagotoviti podporo in omogočiti polno sodelovanje. Posebej si je treba prizadevati, da bi nagovorili mlade posameznike, ki niso vključeni v formalne strukture in organizacije, in pri njih spodbudili občutek odgovornosti;
35. spodbujajo in podpirajo, zlasti v prikrajšanih soseskah ter na podeželskih in oddaljenih območjih, dostopne fizične, digitalne in hibridne rešitve, ki omogočajo učinkovito sodelovanje in udejstvovanje vseh mladih v postopkih odločanja na vseh ravneh, in sicer na večsektorski način, da bi jim zagotovili odprte in varne prostore ter možnosti za osebni, družbeni, kulturni in poklicni razvoj;
36. zagotavljajo enake in pravične možnosti, pri čemer naj podpirajo vse oblike participacije in udejstvovanja mladih na vseh ravneh. Ta pristop se uporablja za vsa vprašanja, ki zadevajo mlade, kot so stanovanja, izobraževanje in dostojna delovna mesta, trajnostni razvoj, podnebne spremembe, človekove pravice, medgeneracijska enakost in solidarnost, enakost spolov, krepitev zmogljivosti in učinek digitalizacije, v skladu z zavezo, da nihče ne bo zapostavljen³¹;

³⁰ Za namene teh sklepov mladinski voditelji zajemajo tudi mlade, ki imajo vodilno vlogo, niso pa vključeni v formalne organizacije ali strukture.

³¹ Agenda ZN za trajnostni razvoj do leta 2030.

37. po potrebi vzpostavijo ali ohranijo sinergije in sodelovanje med sektorji in programi politik, povezanih z mladimi, zlasti med izobraževanjem in usposabljanjem na področju mladinskega dela ter raziskovalci s tega področja, da bi spodbujali kritično mišljenje, zagotovili celovite informacije o postopkih odločanja na vseh ravneh ter izboljšali razumevanje, predanost ter učinkovito in smiselno sodelovanje mladih.

POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE IN EVROPSKO KOMISIJO, NAJ OB UPOŠTEVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI NA SVOJIH PODROČJIH PRISTOJNOSTI IN NA USTREZNIH RAVNEH:

38. vključijo in podpirajo aktivne in trajnostne strukture za participacijo mladih pri razvoju politik za mlade in z njimi na vseh ravneh in na vseh področjih ter jim hkrati zagotovijo dostop do zanesljivih podatkov, dokazov ter odgovornih in redno pregledovanih postopkov odločanja, pri čemer naj se opirajo na participativne procese, kot so dialog EU z mladimi in druge ureditve na različnih področjih politike, katerih cilj je spodbujati participacijo mladih;
39. podpirajo nadaljnji razvoj in pregled pristopov za intenzivnejšo participacijo mladih v postopkih odločanja na vseh ravneh. To lahko temelji na obstoječih konceptih in mehanizmih ter na delu Sveta Evrope, držav članic in organizacij civilne družbe na tem področju. Ti pristopi bi morali vključevati mlade, mladinske delavce, mladinske organizacije (vključno z lokalnimi mladinskimi sveti), strokovne delavce, raziskovalce mladinske politike in oblikovalce mladinskih politik na vseh ravneh in iz vseh ustreznih sektorjev;

40. v celoti izkoristijo ustrezne programe EU (med drugim Erasmus+ in evropsko solidarnostno enoto) za spodbujanje in podpiranje znanja, izmenjavo praks in dejavnosti vzajemnega učenja, pa tudi za oblikovanje, razvoj, izvajanje in ocenjevanje mehanizmov za sodelovanje mladih na podlagi pristopa upravljanja na več ravneh;
41. kadar je to ustrezno, učinkovito izkoristijo kazalnike mladinske politike EU³² in po potrebi upoštevajo ocene učinka, v katerih se med drugim primerjajo obseg sodelovanja mladih v postopkih odločanja ter regionalne in lokalne značilnosti v smislu demografije, blaginje, demokratičnega udejstvovanja in trajnostnega razvoja;
42. še naprej spodbujajo dialog EU z mladimi in nacionalne delovne skupine, vzpostavljene v državah članicah, ter po potrebi zagotoviti ključno vlogo nacionalnim mladinskim svetom, da bi lahko ta okvir izkoristili v drugih posvetovalnih procesih, kot so tisti, povezani s konferenco o prihodnosti Evrope in pobudo Novi evropski Bauhaus.

POZIVAJO KOMISIJO, NAJ:

43. organizira dejavnosti vzajemnega učenja na področju mladih z namenom izmenjave znanja in izkušenj o tem, kako spodbujati učinkovito participacijo mladih v postopkih odločanja na vseh ravneh in na vseh področjih politike, ter tako prispeva k skupnemu razumevanju koncepta upravljanja na več ravneh;

³² Ki jih je pripravila strokovna skupina, ustanovljena leta 2019, v okviru strategije EU za mlade (2019–2027) in zadevnega delovnega načrta za obdobje 2019–2021.

44. prispeva h krepitvi znanja in zmogljivosti v zvezi s sodelovanjem mladih v procesih odločanja na več ravneh, po možnosti tudi prek mladinske spletne platforme Youth Wiki, mladinskih raziskovalnih mrež in sodelovanja z mednarodnimi organizacijami, kot so Svet Evrope, Združeni narodi, OECD in drugi ustrezni organi;
45. po potrebi uporabi evropski mladinski portal za sodelovanje z mladimi v okviru spletnih dialogov in posvetovanj.

POZIVAJO VSE AKTERJE, VKLJUČENE V DEJAVNOSTI EVROPSKEGA SODELOVANJA NA PODROČJU MLADINE, NAJ SI PRIZADEVAJO ZA:

46. vzpostavitev preglednih postopkov, ki mladim omogočajo neposredno sodelovanje v postopkih odločanja, bodisi posamično, v primeru mladinskih voditeljev, ali prek mladinskih organizacij, mladinskih delavcev, učiteljev, raziskovalcev, novinarjev ali drugih struktur ali neformalnih skupin, povezanih z mladimi. V okviru tega sodelovanja bi bilo treba na medsektorski ravni obravnavati vsa vprašanja, ki vplivajo na življenje mladih, hkrati pa spodbujati sinergije in sodelovanje pri skupnih postopkih odločanja, deljeni odgovornosti in uresničevanju rešitev;
47. razširitev obsega in razpona priložnosti za sodelovanje deležnikov v formalnem izobraževanju ter priložnostnem in neformalnem učenju, da bi povečali participacijo mladih v postopkih odločanja in podprli različne oblike „učenja participacije“ od zgodnjega otroštva, saj to povečuje možnosti za vseživljenjsko sodelovanje³³.

³³ Priporočilo Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (UL C 189, 4.6.2018, str. 1).

Opredelitve pojmov

Za namene teh sklepov velja naslednje:

„*Upravljanje na več ravneh*“ se nanaša na strukture in postopke odločanja v formalnih in neformalnih okvirih, ki obstajajo na različnih teritorialnih ravneh (od lokalne do regionalne, nacionalne in evropske) ter v katerih sodelujejo mladi in/ali mladinske organizacije in se odločitve sprejemajo v dogovoru med vsemi akterji, horizontalno in/ali vertikalno, na podlagi načela subsidiarnosti, pri čemer je cilj, da bi odločitve in politike sprejemali oziroma izvajali na najustreznejši institucionalni in teritorialni ravni.

„*Vse ravni*“ se nanašajo na lokalno, regionalno, nacionalno, evropsko in globalno raven, kot je ustrezno.

„*Primerjalno učenje*“ je proces, v katerem lahko organizacija primerja svojo uspešnost z uspešnostjo drugih organizacij. Cilj je učiti se iz prednosti drugih organizacij in tega, kar te dobro delajo, poiskati navdih za delovanje lastne organizacije in se učiti iz napak. Gre za dejaven in neprekinjen proces in ne le za primerjavo kazalnikov, dejstev in ukrepov.

Uporabljeni viri

Pri sprejemanju teh sklepov so se Svet in predstavniki vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, seznanili z naslednjimi dokumenti:

- Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o spodbujanju demokratične ozaveščenosti in demokratičnega udejstvovanja mladih v Evropi (UL C 415, 1.12.2020, str. 16)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52020XG1201\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52020XG1201(01))

- Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o okviru za vzpostavitev evropske agende za mladinsko delo (UL C 415, 1.12.2020, str. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:42020Y1201\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:42020Y1201(01))

- Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o več priložnostih za mlade na podeželskih in oddaljenih območjih (UL C 193, 9.6.2020, str. 3)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52020XG0609\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52020XG0609(01))

- Resolucija Sveta in predstavnikov držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o določitvi smernic za upravljanje dialoga EU z mladimi (UL C 189, 5.6.2019, str. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:42019Y0605\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:42019Y0605(01))

- Sklepi Sveta o vlogi mladih pri oblikovanju varne, notranje povezane in ubrane družbe v Evropi (UL C 195, 7.6.2018, str. 13)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52018XG0607\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52018XG0607(02))

- Resolucija Sveta Evropske unije in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine: strategija Evropske unije za mlade 2019–2027 (UL C 456, 18.12.2018, str. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1601482182235&uri=CELEX:42018Y1218\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1601482182235&uri=CELEX:42018Y1218(01))

- Resolucija Sveta o spodbujanju politične participacije mladih v demokratičnem življenju v Evropi (UL C 417, 15.12.2015, str. 10)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A42015Y1215%2802%29&qid=1609181989853>

- Priporočilo Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (UL C 189, 4.6.2018, str. 1).

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32018H0604(01))

- Priporočilo Sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja (UL C 398, 22.12.2012, str. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)&from=SL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222(01)&from=SL)

- Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o spodbujanju novih in učinkovitih oblik participacije vseh mladih v demokratičnem življenju v Evropi (UL C 169, 9.6.2011, str. 1)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A42011Y0609%2801%29>

- Nova strateška agenda za obdobje 2019–2024, Evropski svet

<https://www.consilium.europa.eu/media/39914/a-new-strategic-agenda-2019-2024.pdf>

- Delovni program Komisije za leto 2021

https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key-documents_en

- Eurofound (2020), Življenje in delo v času pandemije COVID-19, serija COVID-19 (Living, working and COVID-19, COVID-19 series)

https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef20059en.pdf

- COM(2020) 790 final – Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o akcijskem načrtu za evropsko demokracijo

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2020%3A790%3AFIN&qid=1607079662423>

- Tretja evropska konvencija o mladinskem delu – zaključna izjava

https://www.eywc2020.eu/downloads/doctrine/WebforumVeranstaltungenWebsiteBundle:Media-file-54/3rdEYWC_finaldeclaration.pdf

- Agenda Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030
 Resolucija GS ZN A/RES/70/1, sprejeta 25. septembra 2015.
https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

- Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah z dne 20. novembra 1989
https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&lang=en https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/default/files/un_convention_on_the_rights_of_the_child_1.pdf

- Svetovni program ukrepov za mlade pod okriljem Združenih narodov
<https://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/wpay2010.pdf>

- Revidirana Evropska listina o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje, ki jo je pripravil Svet Evrope: „Povejte svoje mnenje“ („*Have your say!*“), Svet Evrope
<https://rm.coe.int/1680702379>

- Revidirana Evropska listina o udeležbi mladih v lokalnem in regionalnem življenju, Kongres lokalnih in regionalnih oblasti, Svet Evrope <https://rm.coe.int/168071b4d6>

- Svet Evrope, Priporočilo CM/Rec(2012)2 Odbora ministrov državam članicam o udeležbi otrok in mladih, mlajših od 18 let
<https://rm.coe.int/168046c478>

- „Udeležba mladih v demokratičnem življenju“ („*Youth Participation in Democratic Life*“), EACEA, 2013
<https://www.lse.ac.uk/business-and-consultancy/consulting/assets/documents/youth-participation-in-democratic-life.pdf>

- COM(2018) 269 final – SWD(2018) 168 final – Rezultati odprte metode koordinacije na področju mladine v obdobju 2010–2018, spremni dokument k Sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Angažiranje, povezovanje in opolnomočenje mladih: nova strategija EU za mlade

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018SC0168>

- „Vpogled v upravljanje mladinske politike“ („Insights into youth policy governance“), Partnerstvo za mlade, 2018,

https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808

- „Nove in inovativne oblike sodelovanja mladih v postopkih odločanja“ („*New and innovative forms of youth participation in decision-making processes*“), Svet Evrope, oktober 2017.

<https://rm.coe.int/new-and-innovative-forms-of-youth-participation-in-decision-making-pro/1680759e6a>

- Analitični dokument o udeležbi mladih, „Politična udeležba mladih v Evropi: Kaj pomeni sodelovanje?“ („*Young people political participation in Europe: What do we mean by participation?*“), Partnerstvo za mlade

<https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261980/What+is+youth+participation.pdf/223f7d06-c766-41ea-b03c-38565efa971a>

- Partnerstvo med EU in Svetom Evrope na področju mladine, 2020

<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership>

<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/covid-19>

<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/latest-update-and-analysis>

- Evropski parlament, „COVID-19: poslanci Evropskega parlamenta pozvali k preprečevanju trajne škode za mlade in šport“ (27. januar 2021)

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20210122IPR96224/covid-19-meps-ask-to-prevent-lasting-damage-on-youth-and-on-sport>

- Politični odzivi OECD na koronavirus (COVID-19), „Mladi in COVID-19: odzivanje, okrevanje in odpornost“ (11. junij 2020)

<https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/youth-and-covid-19-response-recovery-and-resilience-c40e61c6/#endnotea0z6>

- MOD, zaposlovanje mladih

<https://www.ilo.org/global/topics/youth-employment/lang--en/index.htm>

- „Sedem ključnih ugotovitev raziskave o upravljanju mladih“ („*Seven key findings from the Youth Governance Survey*“), OECD

<http://www.oecd.org/mena/governance/seven-key-findings-from-the-youth-governance-survey.pdf>

- Izjava s foruma mladih „Lisboa+21“ o politikah in programih za mlade („*Lisboa+21 Declaration on Youth Policies and Programmes*“), 2019

<https://www.lisboa21.gov.pt/en/content/declaracao/declaration.html>

- Pobuda Novi evropski Bauhaus

https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_en
